

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Burduh Victor
Bejenaru Iurie

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Aliona Caminscaia în numele inculpatului, în care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020, în cauza penală privind-l pe

LUNGU Igor XXXXXXXX, născut la
*xx xxxxxxxxxxx xxxx, originar și domiciliat în
mun. XXXXXX, str. X. XXXX xx ap. xx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.08.2015 – 03.08.2017;

Instanța de apel: 23.02.2018 – 12.09.2018;

21.11.2019 – 25.02.2020;

Instanța de recurs: 23.04.2019 – 01.08.2019;

04.11.2020 – 22.12.2020.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 03 august 2017, Lungu Igor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu

executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația substanțelor narcotice, psihotrope pe un termen de 3 ani, din data intrării în vigoare a sentinței, cu includerea în termenul de pedeapsă timpul aflării în arest preventiv de la 21 ianuarie 2015 până la 24 ianuarie 2015 și în arest la domiciliu de la 24 ianuarie 2015 până la 21 mai 2015.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Lungu Igor, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu un grup de persoane la moment neidentificate, din interes material, acționând conform unui plan criminal bine organizat, în scopul obținerii unui profit bănesc în urma comercializării pe teritoriul R. Moldova a drogurilor și anume a heroinei, formând în acest scop o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni, a comis organizarea *păstrării, transportării și distribuirii* substanțelor narcotice în scop de înstrăinare. Astfel, Lungu Igor a păstrat la el în buzunarul din față al scurtei substanța narcotică heroină împachetată și repartizată pentru a înlesni comercializarea acesteia în douăsprezece pachetele din hârtie de staniol și patru pachetele de polietilenă, având masa totală de 1,451 g., ceea ce se consideră proporții deosebit de mari, și care conform raportului de expertiză nr. 1019 din 23.01.2015 constituie heroină, substanță narcotică neutilizată în scopuri medicinale, care a fost ridicată în cadrul percheziției corporale autorizate la data de 21.01.2015, ora 17:20, în fața imobilului situat în mun. Chișinău str. Kiev 3.

În drept, procurorul a încadrat acțiunile inculpatului Lungu Igor în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal, - *păstrarea, transportarea și distribuirea* substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, *a căror utilizare în scopuri medicinale este interzisă, de către două sau mai multe persoane, săvârșite de un grup criminal organizat și în proporții deosebit de mari.*

Prima instanță a conchis asupra altei calificări a faptei comise de Lungu Igor, ce se subscie art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, circulația ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, după indicii - *păstrarea, transportarea, distribuirea și alte operațiuni ilegale* cu substanțe narcotice în proporții mari, săvârșite în scop de înstrăinare.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apel de către:

3.1. Procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lungu Igor să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul a ocupa funcții privind gestionarea substanțelor narcotice și psihotrope pe un termen de 5 ani, cu menținerea în rest a sentinței.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- prima instanță neîntemeiat a recalificat faptele comise de către Lungu Igor în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, or, la adoptarea sentinței instanța de judecată eronat a exclus din învinuire calificativul „comiterea infracțiunii de către un grup criminal organizat”, ignorând probele acumulate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul cercetării judecătorești;

- potrivit învinuirii, acesta a comis fapta de comun acord și prin înțelegerea prealabilă cu alte persoane, la moment neidentificate de către organul de urmărire penală, or Lungu Igor a dobândit prin careva metode, și de la careva persoane drogurile respective pe care le comercializa la rândul său altor persoane. Prin urmare, calificarea acțiunilor acestuia nu pot fi limitate doar la acțiunile lui de sine stătătoare, dar urmează a fi apreciate în cumul, drept o rețea, activitatea căruia se bazează pe o complicitate cu alte persoane, iar faptul că acestea nu au fost stabilite de către organul de urmărire penală, nu constituie un temei de a presupune precum că infracțiunea a fost comisă doar de către Lungu Igor;

- vinovăția inculpatului a fost pe deplin demonstrată, iar pedeapsa aplicabilă acestuia, urmează a fi stabilită în quantum corespunzător prevederilor legale, iar calificarea acțiunilor inculpaților de către acuzarea de stat a fost una corectă.

3.2. Avocatul Caminscaia Aliona în numele inculpatului Lungu Igor, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea apelului, apelanta a invocat că:

- Lungu Igor nu este vinovat în săvârșirea infracțiunii imputate. Instanța de judecată a apreciat unilateral probele prezentate, luând în considerare doar poziția acuzării, fără a le aprecia obiectiv, prin ce i-a fost grav încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului;

- inculpatul Lungu Igor a declarat că niciodată nu s-a ocupat cu înstrăinarea substanțelor narcotice, nu face parte din careva grupare criminală, iar substanțele narcotice, care ar fi fost depistate la dânsul pe 21.01.2015 în cadrul percheziției corporale, nu-i aparțineau lui, dar i-au fost transmise de către Popescu Igor în cutie de țigări, fără ca el să știe ce era în interiorul cutiei, declarații ce au fost confirmate de martorul Popescu Igor;

- declarațiile martorilor Veverița Victor și Starinschi Radu, urmau a fi apreciate critic de către prima instanță, or aceștia sunt colaboratori de poliție, care au participat la percheziție și sunt persoane cointeresate, acestea organizând înscenarea păstrării substanțelor narcotice;

- este eronată concluzia primei instanțe privind vinovăția lui Lungu Igor de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, de partea acuzării nu au fost administrate probe pertinente și veridice, iar toate dubiile în probarea învinuirii urmau să se interpreteze în favoarea inculpatului.

3.2. Inculpatul Lungu Igor, care a solicitat casarea sentinței, cu dispunerea achitării sale, invocând că au fost apreciate greșit probele, circumstanțele cauzei, nu au fost administrate suficiente probe, fiind prezentă neconcordanța acestora cu starea de fapt constatată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, și menținută sentința primei instanțe fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că din analiza probelor din prezenta cauză penală, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, rezultă că în acțiunile inculpatului Lungu Igor sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Lungu Igor, *de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu un grup de persoane la moment neidentificate*, din interes material, în scopul obținerii unui profit bănesc în urma comercializării pe teritoriul R. Moldova a drogurilor și anume a heroinei, a comis organizarea păstrării, transportării și distribuirii substanțelor narcotice în scop de înstrăinare. Astfel, Lungu Igor a păstrat la el în buzunarul din față al scurtei substanța narcotică heroina, împachetată și repartizată pentru a înlesni comercializarea acesteia în douăsprezece pachetele din hârtie de staniol și patru pachetele de polietilenă, având masa totală de 1,451 g, ceea ce se consideră *proporții mari*, și care conform raportului de expertiză nr. 1019 din 23.01.2015 constituie heroină, substanță narcotică neutilizată în scopuri medicinale, care a fost ridicată în cadrul percheziției corporale autorizate la data de 21.01.2015, ora 17:20, în fața imobilului situat în mun. Chișinău str. Kiev 3.

Totodată, instanța de apel a notat că cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor, fiind corect apreciate în partea ce ține de reîncadrarea acțiunilor inculpatului din prevederile art. 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal în cele ale art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal.

Instanța de apel a notat că în speță, reieșind din analiza textuală a rechizitoriului cât și a sentinței primei instanțe, rezultă că prima instanță just a exclus din învinuire semnele calificative „*de un grup criminal organizat*” și *proporțiile deosebit de mari*, dat fiind faptul că aceste semne calificative au fost formulate într-un mod abstract și declarativ în învinuirea adusă inculpatului, Lungu

Igor, mai mult, acestea nu rezultă din materialele dosarului, nefiind probate pe parcursul examinării prezentei cauze penale.

Totodată, s-a reținut că au fost constatate în mod eronat de către organul de urmărire penală proporțiile deosebit de mari a substanțelor narcotice.

Instanța de apel a respins și argumentele procurorului, privind faptul incriminării în acțiunile inculpatului Lungu Igor a calificativului proporții deosebit de mari, specificând în acest sens că conform Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, prin care a fost aprobată Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, cantitatea de substanță narcotică - heroina, ridicată de la Lungu Igor la 21.01.2015 - 1.451 gr., constituie proporții mari, or conform p.13 al Listei, cantitatea heroinei până la 0,01 gr. reprezintă cantitate mică, iar 0,01 gr. - 2,5 gr. reprezintă cantitate mare, constituind calificativul proporții mari în sensul prevederilor art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a mai respins și argumentul acuzatorului de stat, referitor la faptul că infracțiunea a fost comisă de către un grup criminal organizat, deoarece prima instanța corect a constatat că nu persistă criteriul unei reuniuni de persoane, de determinare a grupului organizat, cel al stabilității și a statorniciei, ultima la rândul ei caracterizându-se prin durata existenței acestui grup, în care membrii grupului au săvârșit infracțiuni, precum nu este nici gradul înalt de coordonare și statornicie a legăturilor dintre membrii grupului criminal indicat de existența unui plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete.

Totodată, statornicia grupului criminal organizat se manifestă prin acțiunile multiple de organizare, planuire și pregătire detaliată a unei infracțiuni. Subsecvent, în cazul dat lipsește agravanta „de un grup criminal organizat”, prevăzută de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal.

Subsidiar, instanța de apel a notat că starea de fapt și de drept reținută, apreciată, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, relevate și analizate în cuprinsul sentinței, verificate în apel și nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, care indicând temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurenta a invocat că:

- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii acesta fiind expus neclar, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; - prima instanță cât și instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei (pct.6) constată faptul comiterii de către inculpatul Lungu Igor a organizării păstrării, transportării și distribuirii substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, specificând precum că inculpatul de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu un grup de persoane la moment neidentificate, din interes material, acționând conform unui plan criminal bine organizat, în scopul obținerii unui profit bănesc în urma comercializării pe teritoriul R. Moldova a drogurilor și anume a heroinei, formând în acest scop o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni, ca apoi în dispozitivul deciziei să rețină o altă situație contrară argumentelor invocate, indicând că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal, dar a infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, excluzând agravantele grup criminal organizat și proporții deosebit de mari, ca fiind formulate abstract de către procuror, concluzii radical diferite, întemeindu-și hotărârea pe motive ce contrazic dispozitivul acesteia;

- decizia instanței de apel, prin care a fost menținută soluția de reîncadrare a acțiunilor inculpatului de la art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, potrivit învinuirii formulate în rechizitoriu, la art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, este neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece instanța de apel, verificând cauza sub aspectul calificării infracțiunii, urma să raporteze situația de fapt constatată la fiecare din elementele constitutive ale infracțiunii imputate inculpatului Lungu Igor, să subsumeze aceste fapte cu împrejurările cauzei, respectiv să dezvăluie concluzia de menținere a reîncadrării acțiunilor, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii imputate acestuia, fapt ce în speță n-a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală de ordin general, a probelor și circumstanțelor cauzei penale;

- instanța de apel distorsionat a tratat comentariile din literatura juridică de specialitate, la analiza agravantei săvârșirea infracțiunii de un grup criminal organizat, or conform art. 46 Cod penal, grupul criminal organizat este o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni;

- partea acuzării a prezentat primei instanțe suficiente probe care confirmă existența în acțiunile inculpatului Lungu Igor a agravantei privind săvârșirea infracțiunilor incriminate de către un grup criminal organizat;

- la adoptarea deciziei de menținere a soluției de reîncadrare a acțiunilor inculpatului de la art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, la art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, a repetat eroarea de drept admisă de către prima instanță și nu a dat

apreciere justă suportului probatoriu prezentat de către acuzare, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 august 2019, a fost admis recursul declarat, casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a constatat că, prima instanță în sentință (f.d. 212 - 224, vol. I), contrar prevederilor art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală, în partea descriptivă indică fapta incriminată inculpatului prin rechizitoriu (f.d. 212-213, vol. I) încadrată de organul de urmărire penală în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, recalifică acțiunile inculpatului în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, însă omite să constate și să descrie fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, prin ce se atestă că în speța dată nu s-a rezolvat fondul cauzei.

Totodată, Colegiul lărgit a reținut că instanța de apel în decizia sa, deși în dispozitiv adoptă soluția de respingere ca nefondate a apelurilor declarate cu menținerea fără modificări a sentinței (f.d. 70, vol. II), aceasta în partea descriptivă a deciziei indică că prima instanță nu a constatat fapta (f.d. 53, vol. II), indicând „se învinuiește”, apoi constată fapta comisă de inculpatul Lungu Igor (f.d. 56, vol. II), fără a casa sentința și rejudeca cauza, ce contravine prevederilor art. 413, 414, 415, 417, 418 Cod de procedură penală și nu poate fi acceptat de instanța de recurs ordinar, deoarece hotărârile judecătorești nu conțin fapta legal constatată, încadrată în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal.

Astfel, Colegiul penal lărgit notează că, în cazul când prima instanță nu a respectat prevederile art. 394 Cod de procedură penală privind întocmirea sentinței, însă în fapt probele au fost cercetate, instanța de apel, casând sentința din acest motiv, urma să rejudece cauza, să aprecieze circumstanțele cauzei și să pronunțe o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform prevederilor art. 393-397 Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit, mai invocă că instanța de apel în fapta constatată (f.d. 56, vol. II), indică că „inculpatul Lungu Igor, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu un grup de persoane la moment neidentificate...”, dar totodată consideră că nu există „grup criminal organizat” (f.d. 62, vol. II), la realizarea heroinei pe teritoriul R. Moldova, motivând la general „că acest semn a fost calificat într-un mod abstract și declarativ”, ce contravine însuși faptei constatate de instanța de apel, ce la fel constituie motiv de casare a deciziei atacate.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie

2020, au fost respinse apelurile declarate de inculpat și avocat în numele inculpatului, admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului pentru prima instanță, prin care:

Lungu Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b), c) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și/sau de a exercita activități în domeniul circulației legale a drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora pe un termen de 4 ani, din data reținerii, cu includerea în termenul de pedeapsă timpul aflării în arest preventiv de la 21 ianuarie 2015 până la 21 mai 2015.

7.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate și administrate de primă instanță, conform materialelor din dosar și probelor cercetate suplimentar în ședința de judecată în apel, instanța de apel a constatat că *inculpatul Lungu Igor de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu un grup de persoane, din interes material, acționând conform unui plan criminal bine organizat, în scopul obținerii unui profit bănesc în urma comercializării pe teritoriul R. Moldova a drogurilor și anume a heroinei, formând în acest scop o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni, a comis organizarea păstrării, transportării și distribuirii substanțelor narcotice în scop de înstrăinare. Astfel, Lungu Igor a păstrat la el în buzunarul din față al scurtei substanța narcotică heroina împachetată și repartizată pentru a înlesni comercializarea acesteia în douăsprezece pachetele din hârtie de staniol și patru pachetele de polietilenă, având masa totală de 1,451 gr., ceea ce se consideră proporții deosebit de mari, și care conform raportului de expertiză nr. 1019 din 23.01.2015 constituie heroină, substanță narcotică neutilizată în scopuri medicinale, care a fost ridicată în cadrul percheziției corporale autorizate la data de 21 ianuarie 2015 ora 17.20 în fața imobilului situat în mun. Chișinău str. Kiev 3.*

Vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii constatate se dovedește prin probatoriul administrat în cauză care demonstrează cu certitudine că inculpatul, în împrejurările descrise urmărind scopul înstrăinării substanțelor narcotice a comis infracțiunea de păstrare, transportare și distribuire a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, a căror utilizare în scopuri medicinale este interzisă, de către două sau mai multe persoane, săvârșite de un grup criminal organizat și în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel a notat că declarațiile martorilor Popescu I. (declarațiile de la urmărirea penală), Veverița V. și Starinschi R. se coroborează cu ansamblul de probe prezentate în sprijinul învinuirii: procesul - verbal de ridicare din 20.01.2015; raportul de expertiză chimică nr. 1018 din 23.01.2015; procesul -

verbal de percheziție din 21.01.2015 și raportul de expertiză chimică nr. 1019 din 23.01.2015;

Probatoriul administrat în cauză confirmă existența infracțiunii constatate, identificarea subiectului infracțiunii și, respectiv, vinovăția inculpatului, precum și celelalte împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, relevate și analizate supra.

Versiunea inculpatului nu are acoperire probatorie și ce combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, astfel fiind apreciată ca o tentativă de a evita răspunderea penală pentru fapta săvârșită.

Deși pe parcursul procesului penal inculpatul Lungu I. a insistat asupra nevinovăției sale, susținând că nu a transportat, păstrat și distribuit în scop de înstrăinare ilegală a substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari, săvârșite de un grup criminal organizat - cumulum de probe administrate în cauză denotă contrariul, fiind puse la bază declarațiile martorilor Popescu I. (declarațiile de la urmărirea penală), Veverița V. și Starinschi R., care, în cumul cu probele administrate, din punct de vedere al coroborării lor, conduc la concluzia certă privind vinovăția inculpatului Lungu I. în săvârșirea infracțiunii prevăzute la articolul 217¹ alin. (4) **lit. b) și d)** Cod penal.

Argumentele în susținerea cererii de achitare a inculpatului sunt neconvingătoare și exprimă opinia subiectivă a părții apărării.

Colegiul penal a notat că, se consideră greșită calificarea infracțiunii în baza art. 217¹ alin. (3), lit. f) Cod penal, efectuată de prima instanță, or în speță cu certitudine se confirmă semnele agravante: grup criminal organizat și proporții deosebit de mari.

Astfel, instanța de apel a calificat fapta constatată în baza articolului 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal: circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare, adică păstrarea, transportarea și distribuirea substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, a căror utilizare în scopuri medicinale este interzisă, de către două sau mai multe persoane, săvârșite de un grup criminal organizat și în proporții deosebit de mari.

Cu privire la calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului Diavora A., instanța de apel a indicat că subiectul infracțiunii este inculpatul Lungu I., care întrunește condițiile prevăzute la articolele 21 alin. (1) și 22 Cod penal; obiectul juridic special al infracțiunii îl formează relațiile sociale cu privire la circulația legală de plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, apărute împotriva transportării, păstrării și distribuirii a astfel de plante fără autorizație, săvârșite în scop de înstrăinare; obiectul material îl reprezintă plantele care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, fiind caracterizate în proporții deosebit de mari; latura obiectivă a infracțiunii constă în fapta prejudiciabilă

exprimată prin acțiune. Aceste acțiuni fiind prezentate sub modalitățile de transportare, păstrare și distribuire în lipsa autorizației necesare; latura subiectivă se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție directă, adică inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor lui, a prevăzut urmările lor prejudiciabile și a dorit în mod conștient survenirea acestora, astfel fiind stabilit motivul infracțiunii - interesul material; cât și scopul infracțiunii fiind cel de înstrăinare a substanțelor narcotice. Stabilirea scopului înstrăinării rezultă din analizarea și identificarea circumstanțelor cauzei, în ansamblu, așa după cum orientează recomandările oferite în pct. 16 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 26.12.2011 „ Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor și a precursorilor ”.

La stabilirea pedepsei în privința inculpatului, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 7, 61, 70 și 75 Cod penal, că infracțiunea săvârșită de inculpat este una excepțional de gravă, că inculpatul anterior a fost judecat și antecedentele penale sunt stinse, circumstanțe atenuante sau agravante nu s-au constatat, temei pentru aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege nu este, a conchis că este rațional și rezonabil să fie aplicată pedeapsa cu închisoare, în limitele prevăzute de sancțiunea art. 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal.

8. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către avocatul Aliona Caminscaia în numele inculpatului, care invocă temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, că nu au fost întrunite elementele infracțiunii și solicită casarea hotărârii și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea recursului, se invocă următoarele argumente:

- instanțele de judecată au apreciat unilateral probele prezentate, luând în considerație doar poziția acuzării, fără a le aprecia obiectiv, prin ce a fost grav încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- declarațiile inculpatului de nerecunoaștere a vinovăției au fost confirmate în ședința de judecată prin depozițiile martorului Popescu Igor, iar declarațiile martorilor Veverița V. și Stalinschi R. urmau să fie apreciate critic de către instanța de fond din motivul, că aceștia sunt colaboratorii de poliție, care au participat la percheziție și sunt persoane cointeresate și anume ei au organizat înscenarea păstrării substanțelor narcotice;

- în cadrul cercetării judecătorești acuzarea nu a prezentat probe pertinente și veridice privind vinovăția inculpatului;

- concluzia instanței de apel precum că, inculpatul Lungu Igor este vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal și

anume în săvârșirea păstrării și transportării substanțelor narcotice în scop de înstrăinare în proporții deosebit de mari, de un grup criminal organizat este eronată și neîntemeiată;

- în partea descriptivă a deciziei Curții de Apel calificarea infracțiunii este indicată în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, iar în partea dispozitivă calificarea se bazează conform art. 217¹ alin. (4) lit. b), c) Cod penal, ceea ce este o încălcarea gravă.

8.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat menționând că acesta urmează a fi declarat admisibil, cu trimiterea lui pentru judecare Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de justiție casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală.

9. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corecte au fost

apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, raportată la criticele recurentului, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea *Boldea versus România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

În continuarea aceluiași gând, CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

O particularitate aparte în desfășurarea procedurii de judecare în apel o reprezintă situația când, instanța urmează să rejudece cauza în urma casării deciziei sale anterioare de către Curtea Supremă de Justiție, în această situație pe lângă regulile generale de judecare de care se ghidează Curtea de Apel, mai sunt incidente și anumite reguli speciale obligatorii ce guvernează acest proces.

Astfel, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 august 2019 s-a dispus admiterea recursului ordinar, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2018 și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, casarea

deciziei instanței de apel fiind condiționată de erorile de drept admise atât de instanța de fond și repetate de instanța de apel la judecarea apelurilor.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărârii de instanța de recurs sunt cuprinse în art. 436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

Reieșind din partea descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 august 2019, se constată că instanța de apel a primit indicații clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor, pe care urma în mod evident să le corecteze prin rejudecarea cauzei.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportată la criticele recurenței, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției de respingere, ca nefondat, a apelurilor declarate de avocat și inculpat și admiterea apelului procurorului, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale.

Astfel, se punctează că, instanța de apel a comis un șir de erori de drept la examinarea respectivei cauze:

În primul rând, se reține că decizia instanței de apel este una contradictorie, or, în descriptivul deciziei contestate deși s-a constatat fapta comisă de inculpat așa cum a fost incriminată acestuia în rechizitoriu și a reținut aceeași calificare a faptelor lui Lungu Igor în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal, în dispozitivul deciziei total divergent și neargumentat a dispus condamnarea lui Lungu Igor pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) și c) Cod penal, fără a constata în descriptivul deciziei eventuale fapte ale inculpatului în sensul vizat și fără a ține cont de faptul că litera c) de la alin. (4) al art. 217¹ Cod penal, la data comiterii infracțiunii fusese deja exclusă din componența acestuia.

În al doilea rând, se notează că instanța de apel doar a trecut în revistă probele, însă nu le-a dat o apreciere sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea, instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de apărare, și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

În contextul dat, Colegiul penal lărgit mai specifică că, pentru corectitudinea judecării cauzei este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, pe când în decizia

instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor invocate de apărare, cât și răspunsuri la argumentele acestora care să corespundă exigențelor impuse de art. 6 CEDO și să garanteze participanților la proces dreptul la un proces echitabil.

În al treilea rând, Colegiul lărgit reține că, instanța de apel și-a fondat aprecierile și pe împrejurări improprii cauzei penale de pe rol, cum ar fi că: „...*Cu privire la calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului Diavora A., subiectul infracțiunii este inculpatul Lungu I.*”

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii*, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curții Europene în speța *Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02)*, hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecării (*a se vedea Botten v. Norway, 19 februarie 1996, §§ 52 și 53, Reports of Judgments and Decisions 1996-I și Popovici, citată mai sus, § 72*). Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară. În cazul de față, ținând cont și de faptul că sentința instanței de fond conține grave erori de drept, semnalate în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 august 2019, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență

de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Aliona Caminscaia în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Lungu Igor Xxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 21 ianuarie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Catan Liliana

Guzun Ion

Burduh Victor

Bejenaru Iurie